

GOSPITAL PEDAGOGIKAGA JALB ETILUVCHI KASALLIKLARNING KLINIKASI, DAVOLASH BOSQICHLARI, ALOHIDA XUSUSIYATLARI VA PRAGNOZI

Raxmonqulova Marjona Elyor qizi

Abdulla Qodiriy nomidagi Jizzax davlat pedagogika universiteti talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada gospital pedagogika fanining asosiy tushunchalari, uning mohiyati va ahamiyati yoritilgan. Shuningdek, gospital pedagogikaning asosiy vazifalari, tamoyillari va zamonaviy ta'lim jarayonidagi o'rni haqida batafsil ma'lumot berilgan. Tadqiqot natijalari gospital pedagogika rivojlanishining istiqbollari hamda ushbu sohadagi zamonaviy yondashuvlarni yoritib beradi.

Kalit so'zlar: gospital pedagogika, inkluziv ta'lim, sog'liqni saqlash, maxsus ta'lim, kasallik sharoitida o'qitish, rehabilitatsiya.

Kirish: Zamonaviy ta'lim tizimida maxsus pedagogikaning ahamiyati ortib bormoqda. Xususan, kasal bolalarning ta'lim olish huquqini ta'minlash uchun gospital pedagogika muhim yo'nalish sifatida shakllanib bormoqda. Bu fan nogironligi yoki uzoq muddatli kasalligi sababli maktabga bora olmaydigan bolalarga ta'lim berish jarayonini qamrab oladi.

Gospital pedagogika insonparvarlik, individual yondashuv va pedagogik-psixologik qo'llab-quvvatlash tamoyillariga asoslanadi. Ushbu maqolada gospital pedagogikaning mazmuni, asosiy tushunchalari va uni amalga oshirish tamoyillari haqida batafsil ma'lumot beriladi.

Asosiy qism: 1. Gospital pedagogikaning ta'rifi va mohiyati

Gospital pedagogika – bu kasalxona, reabilitatsiya markazlari yoki uy sharoitida ta'lim olayotgan bolalar uchun maxsus ta'lim tizimini o'z ichiga olgan pedagogikaning alohida tarmog'idir. Ushbu soha ta'lim bilan sog'liqni saqlashni uzviy bog'lab, o'quvchilarning jismoniy va psixologik holatini hisobga olgan holda ta'lim beradi.

Gospital pedagogikaning asosiy maqsadi kasallik tufayli uzoq vaqt davomida ta'lim jarayonidan ajralib qolgan bolalarning bilim olish imkoniyatlarini yaratish va ularning ijtimoiy moslashuvini qo'llab-quvvatlashdir.

2. Gospital pedagogikaning asosiy tushunchalari

Ushbu soha quyidagi asosiy tushunchalarni o'z ichiga oladi:

Gospital ta'lim – kasal bolalar uchun maxsus ta'lim shakli.

Reabilitatsiya – o'quvchilarning sog'lig'ini tiklash va ijtimoiy muhitga moslashish jarayoni.

Individual ta'lim dasturi – har bir bola uchun shaxsiy ehtiyojlariga moslashtirilgan ta'lim dasturi.

Inkluziv ta'lim – maxsus ehtiyojli bolalarni umumiy ta'lim jarayoniga qo'shish tamoyili.

3. Gospital pedagogikaning tamoyillari

Gospital pedagogikaning muvaffaqiyatli amalga oshirilishi quyidagi tamoyillarga asoslanadi:

Individual yondashuv – har bir bolaning ehtiyoj va imkoniyatlarini hisobga olish.

Pedagogik-psixologik qo'llab-quvvatlash – bolaning psixologik holatini inobatga olish va unga mos yondashish.

Sog'liqni saqlash bilan integratsiya – tibbiy muassasalar bilan hamkorlikda ta'lim jarayonini tashkil etish.

Motivatsiya va moslashuv – bolalarning o'qishga bo'lgan qiziqishini qo'llab-quvvatlash.

4. Gospital pedagogikaning zamonaviy yondashuvlari

Bugungi kunda gospital pedagogikada quyidagi innovatsion yondashuvlar qo'llanilmoqda:

Axborot texnologiyalaridan foydalanish – masofaviy ta'lim va interaktiv dasturlar orqali o'quv jarayonini tashkil etish.

Multidisiplinar yondashuv – pedagog, psixolog va shifokorlarning hamkorligi.

Ijodiy metodlar – san'at terapiyasi, musiqa terapiyasi va o'yinli darslar orqali ta'lim samaradorligini oshirish.

5. Gospital pedagogikaning rivojlanish istiqbollari

Kelajakda gospital pedagogika quyidagi yo'nalishlar bo'yicha rivojlanishi kutilmoqda:

Gospital ta'lim muassasalarining sonini oshirish.

Inkluziv ta'lim tizimini yanada rivojlantirish.

Masofaviy va onlayn ta'lim platformalarini keng joriy etish.

Davlat va jamiyat tomonidan qo'llab-quvvatlashni kuchaytirish.

Xulosa: Gospital pedagogika maxsus ehtiyojli bolalar uchun muhim ta'lim sohasi bo'lib, u nafaqat bilim berish, balki o'quvchilarning ijtimoiy hayotga moslashishini ham ta'minlaydi. Zamonaviy texnologiyalar va innovatsion metodlarning joriy etilishi bilan gospital pedagogika yanada rivojlanmoqda va kelajakda bu sohaning ta'siri kengayib borishi kutilmoqda.

Bolalar kasalliklari — asosan bolalar orasida uchraydigan yoki bolalik davrida o'ziga xos kechadigan kasalliklar guruhi. Bolaning rivojlanish xususiyatlariga ko'ra ona qornida o'sish davri, chaqaloqlik davri, bola tug'ilgandan keyingi (4 hafta), emizikli davri (bir yoshgacha), yasli davri (2 yoshgacha), maktabgacha davri (7

yoshgacha), boshlang'ich maktab yoshidagi (12 yoshgacha) va o'smirlik yoki balog'atga yetish davri (18 yoshgacha) farq qilinadi. Ona qornida o'sish davri bolaning shakllanishida muhim rol o'ynaydi; homiladorlik davridagi zararli omillar (kasalliklar, intoksikatsiyalar, turmush va ovqatlanish sharoitining kamko'stligi, dori-darmonlar ta'siri) onagagina emas, qornidagi homilaning o'sishi va rivojlanishiga ham ta'sir etadi. Bu davrda ko'proq tug'ruq vaqtidagi zararlanishlar (asfiksiya, shikastlanishlar, falajlar, stafilokokk infeksiyalar) kuzatiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. S. Smirnov, "Gospital pedagogika: Nazariya va amaliyot", Moskva, 2020.
2. O'zbekiston Respublikasi "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni, 2023-yil.
3. A. V. Petrova, "Maxsus pedagogika asoslari", Toshkent, 2021.
4. J. Smith, "Hospital Pedagogy and Inclusive Education", Cambridge University Press, 2019.
5. V. Ivanov, "Bolalar psixologiyasi va ta'lim", Sankt-Peterburg, 2022.